

Building a better
working world

Ernst & Young Accountants LLP
Meander 861
6825 MH ARNHEM
Postbus 30116
6803 AC ARNHEM

Tel.: +31 (0) 88 - 407 1000
Fax: +31 (0) 88 - 407 6005
www.ey.nl

VERTROUWELIJK

Veiligheidsregio Twente
T.a.v. het dagelijks bestuur
Postbus 1400
7500 BK ENSCHEDE

Arnhem, 4 December 2014

JS/JS/dws/JSMT-9REP7C

Managementletter interim-controle 2014

Geacht bestuur,

Middels dit schrijven doen wij u onze bevindingen toekomen welke wij naar aanleiding van onze tussentijdse controle hebben. Zoals u van ons gewend bent, geeft deze rapportage een beeld van uw organisatie en de gerealiseerde vooruitgang in 2014. In ons dienstverleningsplan heeft uw bestuur ons de opdracht verstrekt om de jaarrekening 2014 van de Veiligheidsregio Twente te controleren. Onze tussentijdse bevindingen rapporteren wij door middel van deze managementletter.

In deze rapportage beperken wij ons tot de bevindingen en mogelijke verbeterpunten in de bedrijfsvoering en processen die wij hebben onderzocht in het kader van de controle van de jaarrekening en die naar onze mening van belang zijn voor het management en het dagelijks bestuur. Dit heeft tot doel vanuit onze natuurlijke adviesfunctie een bijdrage te leveren aan het zelf controlerende vermogen van uw organisatie.

Wij hebben onze bevindingen afgestemd met de ambtelijke organisatie.

Wij treden graag met u in overleg op welke wijze de door ons geconstateerde bevindingen in het traject richting de jaarrekeningcontrole worden weggenomen ten einde het proces rondom de jaarrekeningcontrole tijdig af te kunnen wikkelen.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. J. Schuurkamp-Spijkerboer RA

Ernst & Young Accountants LLP is een limited liability partnership opgericht naar het recht van Engeland en Wales en geregistreerd bij Companies House onder registratienummer OC335594. In relatie tot Ernst & Young Accountants LLP wordt de term partner gebruikt voor een (vertegenwoordiger van een) vennoot van Ernst & Young Accountants LLP. Ernst & Young Accountants LLP is statutair gevestigd te Lambeth Palace Road 1, London SE1 7EU. Verenigd Koninkrijk, heeft haar hoofdvestiging aan Boompjes 258, 3011 XZ Rotterdam, Nederland en is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel Rotterdam onder nummer 24432944. Op onze werkzaamheden zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen.

Current value

8143

1487

AR

695

24,490

118,866

(4,459)

11,043

ΔWV

691

25,042

122,265

(3,860)

11,317

68,410

7406

232,771

8,14
1,4
2
96

25.000
20.000
15.000
10.000

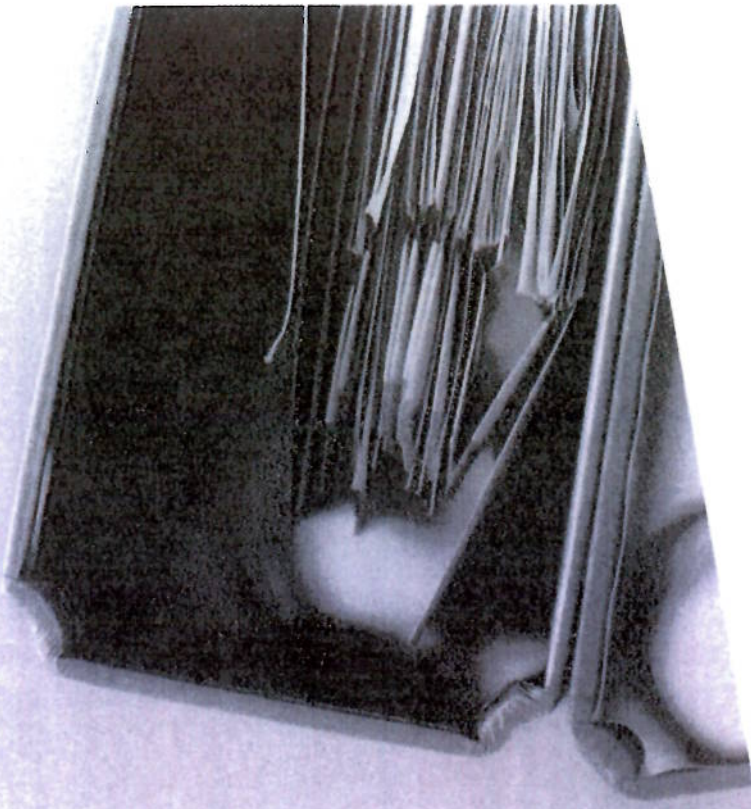
25.000
15.000
10.000

Inhoudsopgave

1	Dashboard interim-controle	3	3	Is de Veiligheidsregio klaar voor de toekomst	14
2	Waar staat de Veiligheidsregio? Planning en Control	5	11	4.1 Inleiding	
2.1	Ons beeld van uw significante processen			4.2 Wijzigingen WNT	
2.2	Belangrijkste detailbevindingen interim-controle 2014			4.3 Vennootschapsbelasting/ Wet Markt & Overheid	
2.3	Voortgang interne controle			4.4 Wijzigingen verslaggeving	
2.4				4.5 Nieuwe controleverklaring	

Bijlagen

Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen
Reikwijdte en controleaanpak

2014 Dashboard interim-controle

1 Dashboard interim-controle

Belangrijkste bevindingen interim-controle

- Tijdens de interim-controle hebben wij de volgende (belangrijke) bevindingen geconstateerd:
- Verbeteringen binnen proces Aanbesteden gedurende 2014 doorgevoerd. Boekjaar 2014 betreft een overgangsjaar, waardoor per jaareinde nog een gegevensgerichte steekproef nodig is.
  - Interne beheersing overige opbrengsten op onderdelen verbeterd. Verdere optimalisatie van de beheersing wel noodzakelijk derhalve aanvullende werkzaamheden in het kader van de jaarrekening om de volledigheid van deze post vast te stellen.

Kwaliteit verbijzonderde interne controle

- De kwaliteit van de verbijzonderde interne controle (hierna: VIC) is ten opzichte van voorgaand boekjaar doorontwikkeld. Mede als gevolg van het opstellen van een intern controleplan.
- De controleaanpak is overwegend gegevensgericht van aard. Een meer procesgerichte benadering kan de effectiviteit en efficiency verbeteren.
- Eisen voor de accountant om te kunnen steunen op VIC zijn gedurende 2014 stringenter geworden. Verbeteringen ten aanzien van de VIC-functie zijn nodig om te voldoen aan deze vereisten.

Procesbeoordeling

Proces	Overvloedige	Voldoende	Uitstekend
Algemeen administratief			
Personnel			
Verzekering (verzekering)			
Ontwikkeling van nieuwe producten			
Overname van zaken			
Taakverdeling			
Financiële administratie/boekhouding			
Verzekering van schade			
Administratieve ondersteuning			

Bovenstaande figuur geeft per proces inzicht in zowel de kwaliteit van de beheersing binnen het proces als ook de (verbijzonderde) interne controle hierop. Zie paragraaf 2.2 voor nadere toelichting.

Aandachtspunten bedrijfsvoering

- Bezuinigingstaakstelling is tot en met 2015 ingevuld. In het AB-besluit van 5 maart 2014 is reeds een voorstel tot invulling van de taakstelling opgenomen. Op 30 juni 2014 heeft het AB besloten om de verhoging van de gemeentelijke bijdrage taakstellend naar te leggen bij de organisatie. De taakstelling voor boekjaar 2015 is inmiddels ingevuld en zal ter goedkeuring aan het AB worden aangeboden. De Gedeputeerde Staten heeft - nadat invulling maatregelen heeft plaatsgevonden - inmiddels de begroting 2015 geaccepteerd. Tussentijdse informatievoorziening vindt nog in beperkte mate plaats. Het verder uitwerken van de tussentijdse rapportages vergroot de financiële beheersing gedurende het jaar.

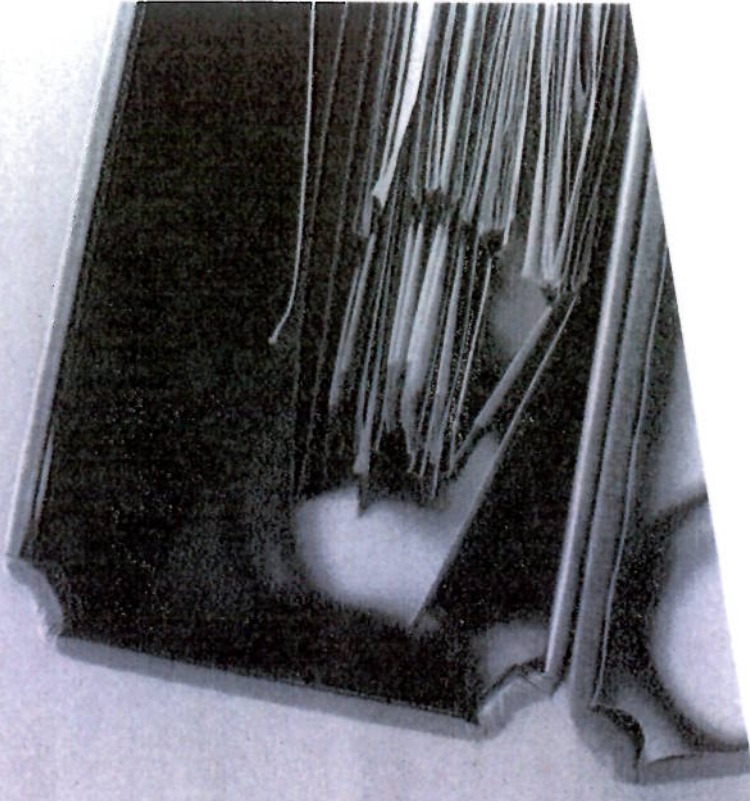
Actuele ontwikkelingen

- Wet Markt en Overheid: analyse van economische activiteiten inclusief kostendekkendheid van tarieven heeft nog niet plaatsgevonden. Besluitvorming dient nog - met terugwerkende kracht per 1 juli 2014 - plaats te vinden. Vennootschapsbelasting: inventarisatie risicogebieden is momenteel onderhanden.

Aandachtspunten jaarrekening 2014

- Steekproef aanbestedingen (incl. toetsing op vereisten Gids Proportionaliteit)
- Analyse en verantwoording inzake de Wet Normering Topinkomens (WNT).
- Analyse en besluitvorming in het kader van de Wet Markt & Overheid
- Opstellen jaarrekening conform gewijzigde BBV
- Afronden werkzaamheden interne controleplan alsmede het door ontwikkelen van het interne controleplan ten einde te komen tot een systeemgerichte interne controle.

Waar staat de Veiligheidsregio?

2 Waar staat de Veiligheidsregio?

2.1 Planning & Control

Tussentijdse berichtgeving kan verder worden geoptimaliseerd

Taakstelling tot en met 2015 is inmiddels ingevuld

Het dagelijks van bestuur van de Veiligheidsregio Twente (hierna: VRT) legt via haar Planning & Control cyclus verantwoording af aan het algemeen bestuur. Dit gebeurt primair via de begroting en de jaarrekening. Gedurende boekjaar 2014 is een tussentijdse rapportage opgesteld waarin het resultaat over boekjaar 2014 is geprognosticeerd. De tussentijdse informatievoorziening kan verder worden uitgebreid middels het frequenter en uitgebreider verantwoord van de tussentijdse cijfers. In 2014 hebben nog geen begrotingswijzigingen plaatsgevonden. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid adviseren wij tijdig te analyseren of en zo ja welke begrotingswijzigingen er nodig zijn.

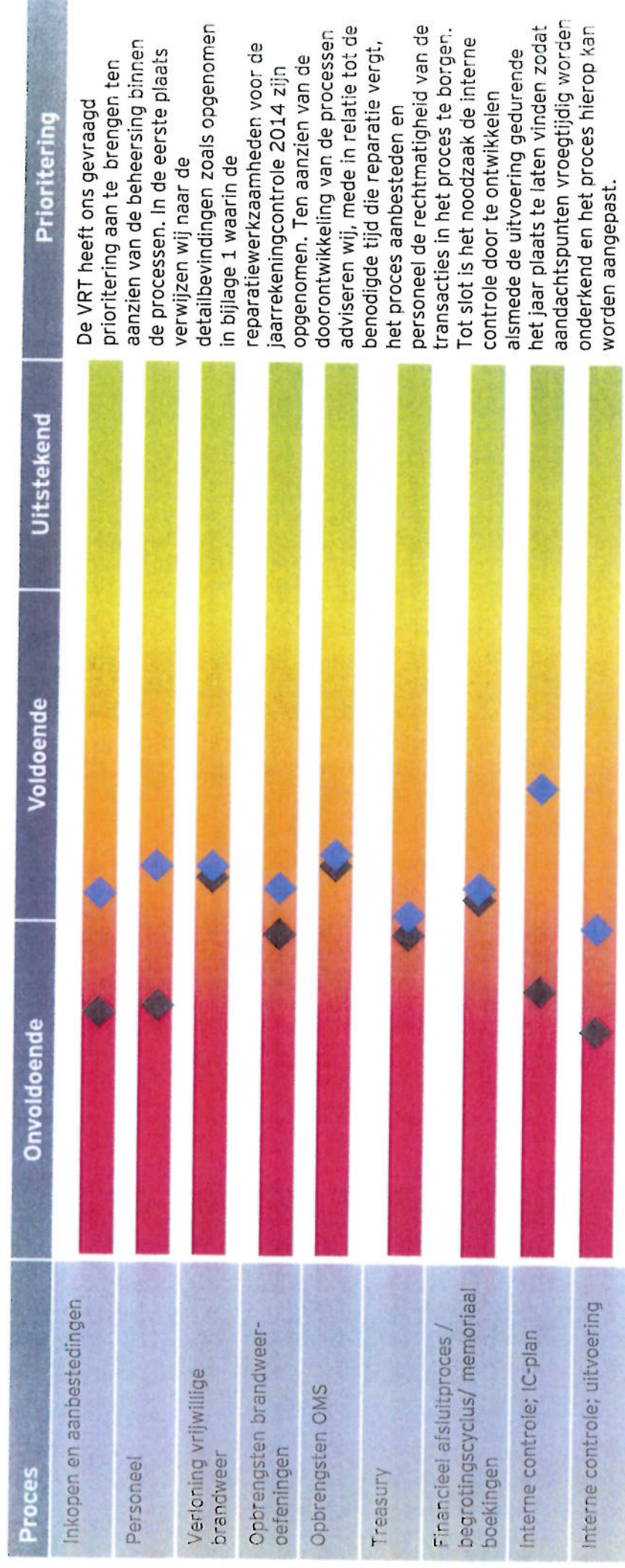
Financiële positie & bezuinigingen

De VRT heeft - net als vele overheidslichamen - te maken met noodzakelijke bezuinigingen. Deze bezuinigingen worden zoveel als mogelijk verwerkt in de begroting. De begroting 2015 is op 29 juni 2014 door het algemeen bestuur vastgesteld. De begroting was in eerste instantie niet sluitend, als gevolg waarvan de provincie Overijssel de begroting niet direct heeft goedgekeurd. Concrete invulling van de taakstelling was noodzakelijk.

De VRT heeft begin 2014 de bestaande bezuinigingstaakstelling tot en met 2015 ingevuld. Het algemeen bestuur heeft op 5 maart 2014 ingestemd met de voorgestelde maatregelen. Op 30 juni 2014 heeft het algemeen bestuur besloten om de verhoging van de gemeentelijke bijdrage taakstellend neer te leggen bij de organisatie. De taakstelling voor boekjaar 2015 ter hoogte van €400.000 is inmiddels ingevuld en geaccordeerd door het algemeen bestuur. De Gedeputeerde Staten heeft - nadat invulling maatregelen heeft plaatsgevonden - inmiddels de begroting 2015 geaccepteerd

2 Waar staat de Veiligheidsregio?

2.2 Ons beeld van uw significante processen

Legenda:

- Rood: kwaliteit van de beheersing in het proces en interne controle is momenteel (nog) niet voldoende.
- Geel: kwaliteit van de beheersing in het proces en interne controle hierop is momenteel voldoende.
- Groen: kwaliteit van de beheersing in het proces en interne controle hierop is momenteel uitstekend.

Voorgaand jaar

Huidig jaar

2 Waar staat de Veiligheidsregio?

Uw processen zijn in de basis op orde

Om u inzicht te verschaffen in de kwaliteit van de administratieve organisatie van de VRT hebben wij in de tabel op de voorgaande bladzijde de belangrijkste van onze controle significante processen van de VRT aan de hand van een aantal criteria beoordeeld en vergeleken met de norm. Wij hebben hiervoor de volgende criteria gehanteerd:

- ▶ Is het proces beschreven?
- ▶ Is de opzet van het proces toereikend?
- ▶ Werkt het proces ook daadwerkelijk conform de beschreven opzet?
- ▶ Is het proces onderdeel van (tweedelijns) interne controle?
- ▶ Is de interne controle voldoende met betrekking tot getrouwheid en rechtmatigheid?
- ▶ Is de managementinformatie uit het proces betrouwbaar en toereikend?
- ▶ Hebben wij vanuit de externe controle bevindingen rondom dit proces?
- ▶ Is de juridische controle beoordeeld en getoetst?
- ▶ Is het proces beoordeeld op doelmatigheid?
- ▶ Zijn voldoende beheersmaatregelen genomen in de applicaties waarvan het proces gebruik maakt?

Op basis van onze uitgevoerde werkzaamheden komen wij op dit moment tot de conclusie dat de beheersorganisatie van VRT (voor zover relevant voor de controle van de jaarrekening) over het algemeen in opzet voldoende scoort. Belangrijke aandachtspunten zijn echter nog aanwezig binnen de processen aanbestedingen, personeel en overige opbrengsten.

Voor een aantal processen zijn nog aanvullende werkzaamheden benodigd om te kunnen steunen op de procedures en interne controle maatregelen, die onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie. Dit heeft tot gevolg dat bepaalde interne controlewerkzaamheden nog dienen te worden uitgevoerd en/of aanvullende gegevensgerichte controles bij de eindejaarscontrole noodzakelijk zijn. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de detailbevindingen in bijlage 1.

2 Waar staat de Veiligheidsregio?

2.5 Detailbevindingen

De belangrijkste detailbevindingen betreffen:

1 Personeelsproces

Het personeelsproces vormt een belangrijk proces voor de VRT. De salarisadministratie heeft uw organisatie uitbesteed aan de Regio Twente. In navolging van onze eerdere managementletter zijn gedurende boekjaar 2014 reeds diverse verbeteringen doorgevoerd bij de salarisadministratie, waaronder het implementeren van collegiale toetsing.

Ten tijde van de interim-controle 2014 hebben wij geconstateerd dat bij één medewerker het aanstellingsbesluit met terugwerkende kracht is opgesteld en ondertekend. Reden betreft een langlopende discussie omtrent de toekenning van de betreffende (piket-) vergoeding. Ten behoeve van de salarisbetaling is derhalve een aanstellingsbesluit aanwezig. Echter, voor een deugdelijke salarisadministratie is het wenselijk dat besluiten tijdig, voor aanvang van de werkzaamheden, worden genomen.

In aanvulling op de interne controle hebben wij een aanvullende steekproef getrokken ten aanzien van de personele mutaties. De uitkomsten hiervan worden momenteel verwerkt en de laatste documentatie hieromtrent wordt door de VRT aangeleverd. De uitkomsten en eventuele impact op de controle zullen wij met de organisatie afstemmen.

2 Aanbestedingen

Mede als gevolg van de inwerkingtreding van de nieuwe Aanbestedingswet 2012 per 1 april 2013 vormde aanbestedingen een belangrijk aandachtspunt voor de controle van boekjaar 2013. In navolging van onze bevinding in 2013 heeft uw organisatie diverse verbeteringen doorgevoerd in het inkoopproces. Onderdeel daarvan betreft het implementeren van het "startformulier inkopen". Bij iedere inkoop > € 15.000 dient te worden gedocumenteerd en gemotiveerd welke aanbestedingsprocedure gaat worden gehanteerd. Het formulier dient vervolgens ter goedkeuring te worden aangeboden aan de centrale inkoopfunctionaris. Het startformulier is gedurende boekjaar 2014 geïmplementeerd en wordt momenteel nog niet structureel toegepast. Daarnaast zijn er nog geen beheersingsmaatregelen geïmplementeerd om gedurende het jaar de realisatie van de aangepane contracten te monitoren en vast te stellen of achteraf bezien de juiste aanbestedingsvorm is gehanteerd. Om die reden blijft voor boekjaar 2014 een gegevensgerichte aanpak van aanbestedingen nog noodzakelijk.

De VRT zal per jaareinde een inkoopanalyse uitvoeren waarbij achteraf wordt vastgesteld of de versterkte opdrachten voldoende aan de geldende wet- en regelgeving. Naast de toetsing op de EU-aanbestedingsrichtlijnen dient eveneens te worden getoetst aan de (grensbedragen van de) nieuwe Aanbestedingswet inclusief Gids Proportionaliteit. In overleg met uw organisatie zullen dossiers steekproefsgewijs worden geselecteerd voor nader onderzoek. Hiertoe zijn reeds afspraken gemaakt met uw organisatie.

2 Waar staat de Veiligheidsregio?

2.5 Verbijzonderde interne controle

Normenkader nog te actualiseren

Voor de jaarrekeningcontrole 2014 steunen wij op de controleomgeving van de VRT. Om vast te stellen dat de beheersingsmaatregelen in de processen daadwerkelijk goed worden toegepast worden interne controlewerkzaamheden uitgevoerd. Hierbij wordt eveneens getoetst op rechtmatigheid, namelijk naleving van de rechtmatigheidsregels zoals opgenomen in het normenkader. Het normenkader dient overigens voor boekjaar 2014 nog te worden geactualiseerd vanwege de nieuwe wet- en regelgeving, waaronder de Wet Markt en Overheid.

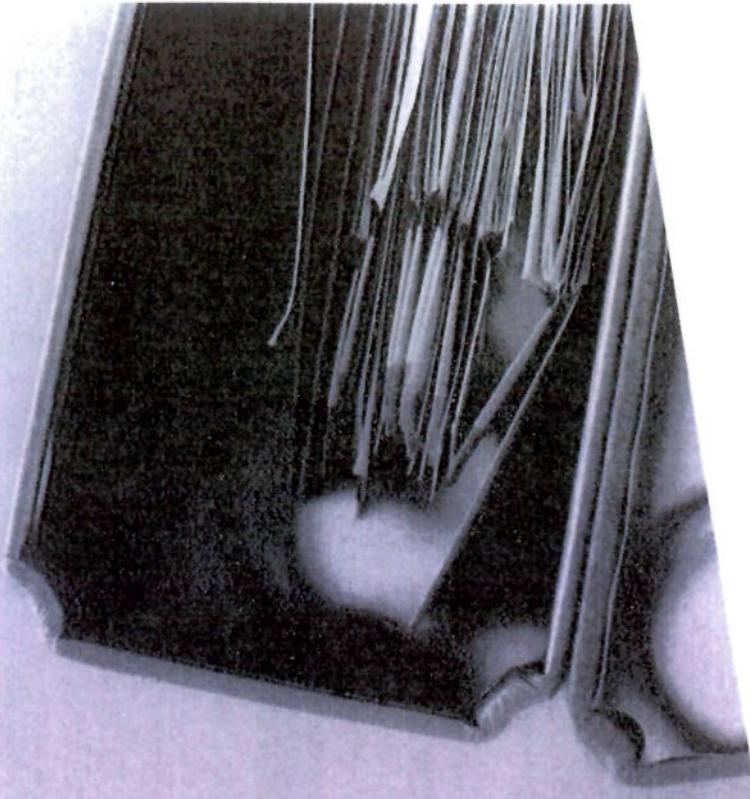
Kwaliteit interne controle verder toegenomen

Conform voorgaande jaren heeft uw organisatie zelf interne controlewerkzaamheden uitgevoerd. Ten opzichte van 2013 is een duidelijke verbetering zichtbaar in de gehanteerde aanpak. Uw organisatie heeft inmiddels een intern controleplan opgesteld, waarin de controleaanpak op een deugdelijke wijze uiteen is gezet. Op onderdelen is het plan nog voor doorontwikkeling vatbaar. Wij gaan graag met de organisatie in overleg om deze optimalisatie te bewerkstelligen.

Actualisatie intern controleplan

Voor het eerste halfjaar zijn de interne controlewerkzaamheden reeds afgerond. In zijn algemeenheid zien wij dat de controlewerkzaamheden vaak gegevensgericht van aard zijn, waardoor niet optimaal gebruik wordt gemaakt van de aanwezige beheersing binnen een proces. De interne controle toetst niet altijd alle relevante beheersingsmaatregelen. Enkele voorbeelden zijn: de autorisatie van uren in applicatie Veiligheidspaspoort en de collegiale toetsing binnen het personeelsproces. Wij adviseren u bij de actualisatie van het interne controleplan de formats voor uitvoering van de interne controlewerkzaamheden op deze onderdelen aan te passen zodat er sprake is van een systeemgerichte aanpak in plaats van gegevensgericht.

Aandachtspunten voor de jaarrekening 2014?

3 Aandachtspunten voor de jaarrekening 2014

3.1 Inleiding

Op basis van onze ervaringen inzake de controle over boekjaar 2013 en actuele ontwikkelingen die van invloed zijn op de jaarrekening, hebben wij enkele belangrijke aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole 2014 geformuleerd. Door deze aandachtspunten tijdig met u te communiceren stellen wij uw organisatie in staat om tijdig in te spelen op de geformuleerde aandachtsgebieden, om zodoende een efficiënte jaarrekeningcontrole mogelijk te maken. Wij wijzen u erop dat onderstaande lijst niet limitatief is en verwijzen ook naar enkele andere opmerkingen in deze rapportage.

3.2 Gewijzigde wet- en regelgeving en overige aandachtspunten jaarrekening 2014

Enkele specifieke aandachtspunten voor de jaarrekening 2014:

- ▶ Naleving Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector.
- ▶ Toetsing naleving Aanbestedingswet.
- ▶ Analyse en besluitvorming in het kader van de Wet Markt & Overheid (zie eveneens paragraaf 4.3)
- ▶ Opstellen jaarrekening conform gewijzigde BBV (zie eveneens paragraaf 4.4)
- ▶ Impact invoering Vennootschapsbelasting in kaart brengen.
- ▶ Reactie van uw organisatie op deze en overige in deze managementletter genoemde punten, die relevant zijn voor de jaarrekening(controle) 2014.

3 Aandachtspunten voor de jaarrekening 2014

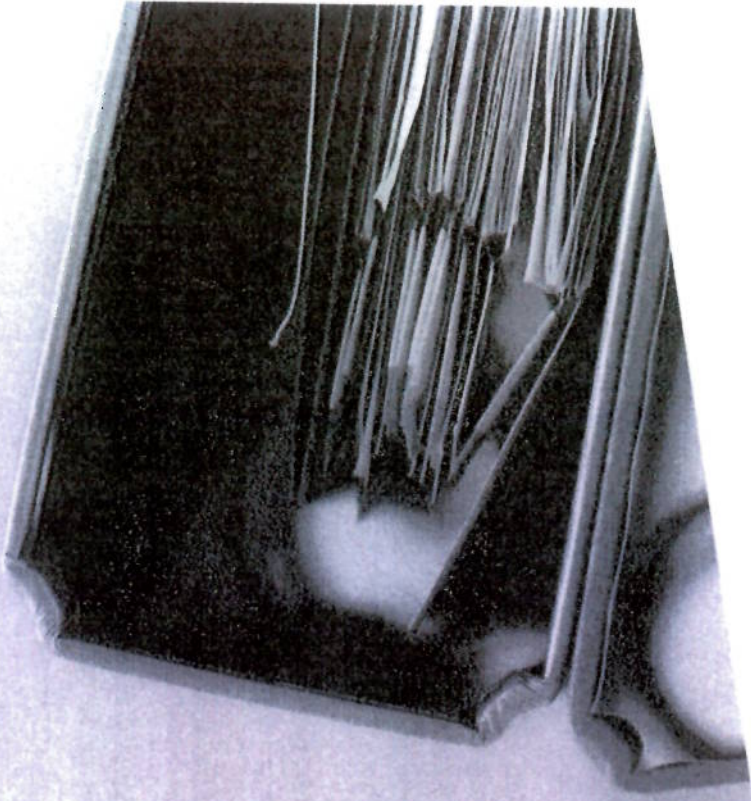
3.3 SiSa-bijlage

interne controle en documentatie SiSa-bijlage van steeds groter belang gelet op verwachtingen vakdepartementen

De verantwoording van de subsidieregelingen waarop het SiSa-regime van toepassing is, blijft een actueel onderwerp voor medeoverheden en het Rijk. Als lokale overheid bent u zelf verantwoordelijk voor het volledig invullen van de SiSa-verantwoording. Een adequate interne controle (gebaseerd op risico-analyse) en dossiervorming is daarom essentieel, ook omdat het Rijk zich steeds strenger opstelt in situaties waarin de SiSa-verantwoording niet volledig is ingediend. Er is derhalve steeds minder ruimte voor fouten.

Het invullen en het controleren van de SiSa-verantwoording blijft een belangrijk aandachtspunt voor de jaarrekeningcontrole. Aandachtspunten die wij onderkennen ten aanzien van SiSa 2014 zijn als volgt:

- ▶ Het opstellen van een risicoanalyse, waarin specifieke risico's uit de regeling worden geïdentificeerd en beheersingsmaatregelen worden geformuleerd die deze risico's afdekken.
- ▶ Het uitvoeren van deelwaarnemingen waarbij zichtbaar (middels een uniforme tabel met toetspunten) wordt getoetst op vereisten zoals opgenomen in de regeling. Deelwaarnemingen dienen hierbij onderbouwd te zijn met facturen of andere onderbouwingen, die in het SiSa-dossier zijn opgenomen.
- ▶ Het zorgen voor een uniforme dossieropbouw. Wij zullen dit proces faciliteren met een werkprogramma die door uw organisatie ingevuld dient te worden. Zodoende wordt geborgd dat de benodigde werkzaamheden duidelijk zijn en dit de kwaliteit van uitvoering en documentatie door de organisatie verbeterd.

Is de Veiligheidsregio klaar voor de toekomst?

4 Is de Veiligheidsregio klaar voor de toekomst?

4.1 Inleiding

In onderstaande paragraaf gaan wij op een aantal specifieke ontwikkelingen in. Daarnaast verschijnt dit najaar onze brochure waarin de actuele ontwikkelingen binnen de publieke sector (waaronder decentrale overheden) beschreven zijn.

4.2 Wijzigingen WNT

Update Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De WNT is op 1 januari 2013 in werking getreden en normeert (130% van het ministersalaris) de bezoldiging van de topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. Sinds de invoering per 1 januari 2013 volgen de ontwikkelingen op het gebied van de WNT elkaar in hoog tempo op.

Op 16 oktober 2014 heeft de Tweede Kamer ingestemd met het voorstel Wet verlaging bezoldigingsmaximum WNT (de zogenoemde "WNT II") en de Reparatiwet WNT. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de WNT I zijn de volgende:

- De verlaging van de WNT-norm naar 100% van het ministersalaris (€ 178.000 inclusief onkosten en pensioenbijdrage);
- De terugkeer van de fiscale bijtelling wegens privégebruik van een leaseauto als bezoldiging;
- De verhoging van de bezoldigingsnorm van toezichthouders;
- Wijzigingen bezoldigingsnorm voor "interim-topfunctionaris";
- Het nieuwe overgangsrecht in de WNT II als gevolg van de invoering van de lagere WNT norm.

De reparatiwet voorziet in een aantal wijzigingen met het oog op een betere uitvoering van de wet. In de "Beleidsregels toepassing WNT 2014" zijn, ten opzichte van de beleidsregels voor 2013, enkele beperkte wijzigingen opgenomen. De belangrijkste punten zijn:

- het actualiseren van de beleidsregels in verband met de inwerkingtreding van de Aanpassingswet WNT;
- het handhaven van de beleidsregel inzake het niet kunnen en hoeven te voldoen aan de onuitvoerbaar gebleken bepaling over de publicatie van de zgn. "interimmers die geen topfunctionaris zijn".

Het is het streven van de regering om de wijzigingen van de WNT II per 1 januari 2015 door te voeren.

4 Is de Veiligheidsregio klaar voor de toekomst?

4.3 Vennootschapsbelasting / Wet Markt & Overheid

Mogelijk risico inzake ontwikkeling Vpb-plicht: tref voorbereidingen voor de inrichting van uw administratie

Per 1 januari 2016 krijgt de (semi-)publieke sector door een wetswijziging op grote schaal te maken met belastingplicht voor de vennootschapsbelasting ("Vpb"). In de praktijk roept dit onder meer de volgende vragen op:

- Welke activiteiten worden belast met Vpb?
- Wat is vanaf 2016 de verwachte jaarlijkse Vpb-last?
- Zijn er mogelijkheden de Vpb-last binnen de perken te houden?
- Hoe kan op een efficiënte manier de jaarlijkse aangifte Vpb worden opgesteld?
- Hoe kunnen de extra administratieve lasten en uitvoeringskosten beperkt blijven?

Het traject naar Vpb-plicht begint in 2014 met het bepalen en omlijnen van de belaste activiteiten en zal uiteindelijk resulteren in het indienen van de eerste aangifte Vpb in 2017. De eerste stap in dit proces is dat middels een kwalitatieve analyse wordt bepaald welke activiteiten belast worden. Wij constateren dat de VRT bekend is met dit wetsvoorstel. In dit kader zal informeel de impact van de vennootschapsbelasting op de financiële feiten van Twente Safety Campus worden bestudeerd. De concern brede scan op het takenpakket (en plan van aanpak) in dit verband moet nog starten. Wij zullen de ontwikkelingen op dit vlak volgen en over de stand van zaken rapporteren via het accountantsverslag bij de jaarrekeningcontrole 2014.

Verplichte besluiten op grond van de Wet Markt en Overheid hebben nog niet plaatsgevonden

Een andere belangrijke ontwikkeling is de Wet Markt en Overheid. Op 1 juli 2014 verstreek de overgangstermijn die bij invoering van de wet van kracht werd. In deze wet staan gedragsregels die dienen om concurrentievervalsing door onder andere gemeenten tegen te gaan. In dit kader heeft de VRT nog geen inventarisatie uitgevoerd van de economische activiteiten die uw organisatie verricht. Deze inventarisatie evenals besluitvorming door het Algemeen Bestuur over de economische activiteiten die plaatsvinden in algemeen belang dient zo spoedig mogelijk plaats te vinden. Voor deze activiteiten is de gedragsregel integrale kostendoorberekening niet van toepassing. Voor de andere economische activiteiten zijn de gedragsregels uit de Wet Markt en Overheid wel van toepassing.

4 Is de Veiligheidsregio klaar voor de toekomst?

4.4 Wijzigingen verslaggeving

BBV is op onderdelen aangepast

In 2013/2014 heeft de wetgever een aantal wijzigingen in het BBV doorgevoerd. Deze wijzigingen zijn veelal van formele aard en zijn van kracht vanaf het begrotingsjaar 2014. Wij constateren dat u deze aanwijzingen waar mogelijk in de jaarrekening 2013 en begroting 2014 reeds heeft meegenomen, maar wellicht ten overvloede wijzen we u onderstaand op de belangrijkste wijzigingen.

Formele wijzigingen:

- Benaming van Programmarekening is aangepast in "Overzicht van baten en lasten".
- Wijziging term "gerealiseerde resultaat voor bestemmen" in "gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten".
- Wijziging term "gerealiseerd resultaat na bestemmen" in "gerealiseerde resultaat".
- Benaming paragraaf "Weerstandsvermogen" is aangepast in "Weerstandsvermogen en risicobeheersing".

Inhoudelijke wijzigingen.

Uitbreiding van de informatie in de Paragraaf Verbonden partijen met:

- Naam en vestigingsplaats.
- Het openbaar belang dat op deze wijze wordt behartigd.
- Veranderingen die zich gedurende het begrotingsjaar hebben voorgedaan in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft.
- Het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar, resultaat van de verbonden partij.
- Overzicht van incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen.
- Toevoeging van het onderdeel Investerings met economisch nut met "Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven".
- In de toelichting op de jaarrekening dient een rapportage opgenomen te worden waarin op kwartaalbasis wordt gerapporteerd in welke mate de drempelbedragen in het kader van het verplicht schatkistbankieren worden benut.

4 Is de Veiligheidsregio klaar voor de toekomst?

4.5 Nieuwe controleverklaring

Nieuwe controleverklaring

De relevantie en informatiewaarde van de controleverklaring heeft de afgelopen jaren veel ter discussie gestaan. Zowel accountants, gebruikers maar zeker ook overheden en toezichthouders spelen een actieve rol in deze discussie. De maatschappij verwacht van de accountant meer transparante informatie, maar ook dat de accountant explicieter is over de toekomst. Naast de conclusie van de accountant is men geïnteresseerd in informatie over de belangrijkste kernpunten tijdens de controle. Deze kernpunten behandelt de accountant op dit moment in het accountantsverslag en bespreekt dit met de Algemeen- en Dagelijks Bestuur. Zaken die echter ook relevant zijn voor stakeholders, zoals externe toezichthouders, financiers, burgers en bedrijven. Daarom heeft de NBA (Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants) besloten de nieuwe controleverklaring in Nederland te introduceren voor alle accountants die organisaties van openbaar belang controleren.

Voor boekjaar 2014 zal de nieuwe controleverklaring nog niet voor uw organisatie toegepast worden. Graag gaan wij met u in overleg teneinde te bepalen in hoeverre de toepassing van deze nieuwe controleverklaring voor boekjaar 2015 mogelijk is.

Bijlage 1

Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

Bevinding 1: Controle memoriaalboekingen en begrotingswijzigingen

Bijlage 1

Jaar van constatering	2014	Kans op voordoen risico	Middel
Categorie	Getrouwheid/Rechtmatigheid/ Natuurlijke advisering	Omvang risico	Middel

Onze bevinding en/of constatering

Aangeleverde begrotingswijzigingen of verzoeken tot memoriaalboekingen worden door de adviseurs Financiën administratief verwerkt in de financiële administratie. Er vindt in het proces geen collegiale toetsing plaats op de juistheid van deze mutaties.

Risico/gevolg

Het risico bestaat dat eventuele fouten in de administratieve verwerking niet vroegtijdig worden gesignaleerd, waardoor onjuiste mutaties in de administratie te laat worden ontdekt.

Ons advies

Wij adviseren u om gedurende het jaar controlewerkzaamheden uit te voeren op de reeds verwerkte memoriaalboekingen en begrotingswijzigingen teneinde onjuistheden vroegtijdig te signaleren. Wij adviseren u om dit advies mee te nemen in het intern controleplan 2015.

Uw aanvullende werkzaamheden

Ten behoeve van de jaarrekeningcontrole 2014 dienen nog de volgende werkzaamheden te worden uitgevoerd:

- Uitvoeren van een zichtbare controle op de materiële memoriaalboekingen en begrotingswijzigingen over boekjaar 2014 door een medewerker die onafhankelijk is van het reguliere proces.

Bevinding 2: Beheersing personeelsproces

Bijlage 1

Jaar van constatering	2012/2013	Kans op voordoen risico	Hoog
Categorie	Getrouwheid/Rechtmatigheid/ Natuurlijke advisering	Omvang risico	Middel

Bevinding en/of constatering

Tijdens de interim-controle 2013 hebben wij geconstateerd dat één medewerker is belast met het doorvoeren van mutaties in de salarisadministratie. De ingevoerde mutaties worden enkel gecontroleerd middels een maandelijkse steekproef door een medewerker van de afdeling P&C. In navolging van onze aanbeveling heeft uw organisatie vanaf medio 2014 collegiale toetsing ingevoerd op de salarisadministratie. De uitbreiding van het aantal salarisadministrateurs heeft het mogelijk gemaakt dat één medewerker mutaties invoert in Beaufort en een andere medewerker de invoer van deze mutatie controleert. Wij vinden dit een positieve ontwikkeling. De zichtbaarheid van deze toetsing kan worden doorontwikkeld, door de toetsing zichtbaar te maken op de mutatieverslagen.

De salarisverwerking is uitbesteed aan Raet. Uw organisatie heeft daarnaast de salarisverwerking uitbesteed aan Regio Twente. Er worden geen controlewerkzaamheden uitgevoerd op de salarisverwerking door deze derde. Ondanks het feit dat dit proces is uitbesteed aan een externe salarisverwerking, blijft uw organisatie wel verantwoordelijk voor de juiste salarisverwerking.

Risico/gevolg

Het risico bestaat dat fouten in de salarisverwerking niet of niet tijdig worden gesignaleerd, waardoor de juistheid van de personeelskosten niet is gewaarborgd.

Advies

Wij adviseren u de beheersing omtrent de salarisadministratie verder door te ontwikkelen.

Daarnaast adviseren wij u een standenregister in te stellen. Dit maandelijkse standenregister, dat is gebaseerd op de output van Raet, kan worden gebruikt om (significant) wijzigingen in het brutosalaris ten opzichte van de vorige maand te controleren. Mutaties kunnen zichtbaar vervolgens worden verklaard aan de hand van brondocumentatie, zoals een aanstellingsbesluit.

Actie in het kader van de jaarrekeningcontrole 2014

De volgende punten dienen nog plaats te vinden voor de jaarrekeningcontrole 2014:

- Het met terugwerkende kracht uitvoeren van een controle op het standenregister, waarbij mutaties in het brutosalaris van de afzonderlijke medewerkers wordt verklaard, zodat de juistheid van de salarisverwerking wordt vastgesteld.
- Opvragen en inhoudelijk beoordelen ISAE-3402-rapportage van Raet en op punten waar de beheersing ontoereikend is aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitvoeren.
- Uitvoeren cijferbeoordeling op personeelslasten (vergelijking begroting versus realisatie) op afdelingsniveau.

Bevinding 3: Beheersing personeelsproces

Bijlage 1

Jaar van constatering	2012/2013	Kans op voordoen risico	Middel
Categorie	Getrouwheid/Rechtmatigheid/ Natuurlijke advisering	Omvang risico	Middel

Bevinding en/of constatering

De salarisverwerking vindt plaats bij de Regio Twente. De Regio Twente heeft een salarisadministrateur specifiek voor de Veiligheidsregio Twente aangesteld. Uw organisatie voert zelf verbijzonderde interne controlewerkzaamheden uit op het personeelsproces.

Maandelijks worden meerdere mutaties uit het mutatieverslag geselecteerd en afgestemd met brondocumentatie. Wij hebben geconstateerd dat naast vaste mutaties (bijvoorbeeld indienst en uitdienst) eveneens declaraties worden meegenomen in de steekproefselectie. Uit oogpunt van de jaarrekeningcontrole zijn declaraties naar verwachting niet materieel en derhalve uit oogpunt van interne controle minder relevant.

De zichtbaarheid van de uitgevoerde controlewerkzaamheden is vanaf medio 2014 verbeterd door de implementatie van een IC-checklist. Echter, de checklist is wel primair gegevensgericht ingestoken. Niet alle beheersingsmaatregelen in het personeelsproces (o.a. collegiale toetsing op salarismutaties) maken onderdeel uit van de interne controle.

Risico/gevolg

Het risico bestaat dat de werking van de beheersingsmaatregelen niet in voldoende mate kan worden aangetoond.

Advies

Wij adviseren u te analyseren welke beheersingsmaatregelen in het personeelsproces aanwezig zijn en deze maatregelen op te nemen in de IC-checklist. Tevens adviseren wij u aan om de financiële stromen binnen het personeelsproces te analyseren en de controlewerkzaamheden te concentreren op materiele stromen.

Actie in het kader van de jaarrekeningcontrole 2014

De volgende punten dienen nog plaats te vinden voor de jaarrekeningcontrole 2014:

- Afwikkelen IC-werkzaamheden over het tweede halfjaar.
- Voor zover er sprake is van een gegevensgerichte controle aanpak vaststellen of de steekproefomvang van voldoende niveau is.

Bevinding 4: Autorisatie inkoopfacturen

Bijlage 1

Jaar van constatering	2012/2013	Kans op voordoen risico	Middel
Categorie	Getrouwheid/Rechtmatigheid/ Natuurlijke advisering	Omvang risico	Middel

Bevinding en/of constatering

De budgetbeheerder dient inkoopfacturen te autoriseren voor akkoord inclusief prestatieverklaring. Indien de factuur hoger is dan € 500 is een aanvullende autorisatie door de budgethouder vereist. Bij inkoopfacturen onder de € 500 is het mogelijk dat één persoon zowel inkoop, de prestatie verklaard alsook de factuur autoriseert. De gewenste functiescheiding is in deze gevallen derhalve niet aanwezig.

Risico/gevoig

Het risico bestaat dat bij facturen < € 500 gelden onterecht de organisatie verlaten.

Advies

Wij adviseren u te analyseren in hoeverre uw organisatie een dergelijk risico acceptabel vindt.

Wij bevelen u aan de autorisaties door de budgethouder en medewerker liquiditeit te betrekken in de verbijzonderde interne controle.

Actie in het kader van de jaarrekeningcontrole 2014

Voor het proces Inkopen & Betalingen dienen de resterende controlewerkzaamheden - conform planning - te worden uitgevoerd.

Bevinding 5: Beheersing IT-omgeving inkopen

Bijlage 1

Jaar van constatering	2012/2013	Kans op voordoen risico	Laag
Categorie	Getrouwheid/Rechtmatigheid/ Natuurlijke advisering	Omvang risico	Laag

Bevinding en/of constatering

Binnen de Veiligheidsregio Twente is het inkoopproces in verre mate geautomatiseerd. Wij hebben geconstateerd dat in opzet en bestaan diverse beheersingsmaatregelen in de lijn binnen het inkoopproces aanwezig zijn welke waarborgen dat de risico's in het inkoopproces worden gemitigeerd.

Wij hebben geconstateerd dat de verbijzonderde controle op dit moment met name gericht is op het achteraf vaststellen van de juistheid van geboekte facturen en de betalingen daarvan. Doordat het proces in verre mate geautomatiseerd is de inrichting en beheer van de applicatie erg belangrijk. In de lijn in het proces zijn diverse beheersingsmaatregelen aanwezig op de inrichting en beheer van de applicatie. Wij hebben geconstateerd dat op de inrichting en beheer van de applicatie geen verbijzonderde interne controle wordt uitgevoerd. Deze werkzaamheden zijn niet opgenomen in het interne controleplan. Hierdoor zijn de beheersingsmaatregelen die in de lijn binnen het proces aanwezig zijn niet voor ons zichtbaar en kunnen wij de werking van de beheersingsmaatregelen niet vaststellen.

In navolging van onze aanbeveling in de managementletter 2013 is de controle op de IT-omgeving opgenomen in het intern controlplan 2014. Tot op heden zijn nog geen werkzaamheden uitgevoerd.

Risico/gevolg

Een digitale factuurafhandelingsapplicatie kan risico's met zich meebrengen op het moment dat de inrichting en beheer hiervan niet goed is geregeld. Denk hierbij aan risico's dat niet de juiste medewerker de factuur autoriseert, onrechtmatige betalingen plaatsvinden e.d. Dit risico wordt op dit moment gemitigeerd doordat verbijzonderde interne controle wordt verricht op het achteraf vaststellen van de juistheid van de geboekte facturen en de betalingen die hebben plaatsgevonden.

Advies

Wij adviseren u om verbijzonderde interne controle uit te voeren op de inrichting en beheer van de digitale factuurafhandelingsapplicatie en de financiële administratie. Op deze wijze kunt u waarborgen dat het inkoopproces aan de voorkant goed is geregeld, waardoor u achteraf bij het uitvoeren van de verbijzonderde interne controle minder snel tegen mogelijke afwijkingen aanloopt. Hierdoor kunt u tijdens het uitvoeren van de verbijzonderde interne controle achteraf eveneens minder werkzaamheden verrichten.

Actie in het kader van de jaarrekeningcontrole 2014

Geen

Bevinding 6: Beheersing aanbestedingen

Bijlage 1

Jaar van constatering	2012/2013	Kans op voordoen risico	Hoog
Categorie	Getrouwheid/Rechtmatigheid/ Natuurlijke advisering	Omvang risico	Hoog

Bevinding en/of constatering

Per 1 april 2013 is de Aanbestedingswet 2012 in werking getreden.

Uw organisatie heeft het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid in regionaal verband geactualiseerd en afgestemd op het actuele wet- en regelgeving.

Tevens is in navolging van onze bevindingen in 2014 het "inkoop startformulier" geïmplementeerd. Dit formulier dient binnen het inkoopproces als waarborg voor het volgen van de juiste aanbestedingsprocedure. Echter, wij hebben geconstateerd dat het startformulier nog niet in alle gevallen wordt gehanteerd, waardoor wij voor boekjaar 2014 ten aanzien van aanbestedingen niet volledig kunnen steunen op het proces.

Advies

Wij adviseren u waarborgen te treffen om het gebruik van het "inkoop startformulier" bij alle inkopen > € 15.000 te garanderen. Tevens adviseren wij u aan de toetsing van de offertes te uniformeren en adequaat te laten documenteren teneinde de rechtmatigheid van aanbestedingen achteraf aan te kunnen tonen.

Door het hanteren van een (volledig) contractenregister inclusief registratie van de contractwaarde en een (volledige) verplichtingen-administratie houdt uw organisatie inzicht in de lopende opdrachten en de noodzaak tot het (opnieuw) aanbesteden van opdrachten.

Tot slot hebben wij geconstateerd dat de documentatie c.q. motivatie van de gunning (toetsing offertes) nog niet uniform plaatsvindt. Mede in het licht van de motivatieplicht zoals opgenomen in de Gids Proportionaliteit benadrukken wij het belang van adequate dossiervorming.

Risico/gevolg

Het risico bestaat dat - als gevolg van het feit dat de beheersing niet in het proces is gewaarborgd - onrechtmatigheden pas achteraf worden geconstateerd en mogelijk geen herstelacties meer kunnen plaatsvinden.

Actie in het kader van de jaarrekeningcontrole 2014

De uit te voeren werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole 2014 zijn:

- Jaarlijkse crediteurenanalyse inclusief toetsing voorwaarden
- Aanbestedingswet 2012 (incl. Gids Proportionaliteit), waarbij op basis van aanbestedingsdossiers de rechtmatigheid van de inkopen wordt vastgesteld.

Bevinding 7: Beheersing treasury

Bijlage 1

Jaar van constatering	2014	Kans op voordoen risico	Hoog
Categorie	Getrouwheid/Rechtmatigheid	Omvang risico	Hoog

Bevinding en/of constatering

Gedurende boekjaar 2014 zijn diverse kasgeldleningen aangegaan. Ten aanzien van deze treasury-activiteiten is binnen uw organisatie een Treasury-statuuut aanwezig. In dit statuut zijn onder andere richtlijnen opgenomen voor het aangaan van geldleningen.

Wij hebben geconstateerd dat bij het aangaan van kasgeldleningen niet minimaal twee offertes (zichtbaar) zijn opgevraagd. Hierdoor wordt niet voldaan aan hetgeen is vereist conform het statuut.

Tevens is op basis van de ontvangen documentatie niet inzichtelijke welke personen de diverse processtappen heeft uitgevoerd, waardoor niet kan worden vastgesteld of de vereiste functiescheiding daadwerkelijk heeft plaatsgevonden alsmede of er is gehandeld in overeenstemming met het mandaatbesluit.

Risico/gevolg

Het risico bestaat dat treasury-transacties niet conform de vereisten heeft plaatsgevonden, wat kan leiden tot (formele) onrechtmatigheden in het kader van de jaarrekeningcontrole. Vanwege het ontbreken van functiescheiding en zichtbare controles in het proces, is het voornamelijk niet mogelijk om te steunen op het proces. Een gegevensgerichte aanpak is noodzakelijk.

Advies

Wij adviseren u om bij het aangaan van geldleningen het Treasury-statuuut in acht te nemen. Door te documenteren bij welke financiële instellingen een offerte is opgevraagd, kan achteraf worden vastgesteld dat het statuut is nageleefd.

Actie in het kader van de jaarrekeningcontrole 2014

De uit te voeren werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole 2014 zijn:

- ▶ Het afstemmen van alle treasury-transacties met onderliggende documentatie (bevestiging vanuit financiële instelling en bankafschrift) en het alsnog zichtbaar laten goedkeuren van de transacties door de bevoegde persoon;
- ▶ Het Dagelijks Bestuur formeel goedkeuring laten verlenen voor het niet opvragen van twee offertes bij het aangaan van geldleningen.

Bevinding 8: Controle op mutaties in applicatie Veiligheidspaspoort

Bijlage 1

Jaar van constatering	2012/2013	Kans op voordoen risico	Hoog
Categorie	Getrouwheid/Rechtmatigheid/ Natuurlijke advisering	Omvang risico	Hoog

Bevinding en/of constatering

De verloning van de vrijwillige brandweer is gebaseerd op de registratie van activiteiten (bijv. uitruk). Hiertoe wordt een presentielijst ingevuld en ondertekend door de bevelvoerder. Nadien verwerkt de bevelvoerder de activiteiten in de applicatie Veiligheidspaspoort (hierna: VP). Vervolgens vindt controle en autorisatie plaats door de coördinator. Deze beheersingsmaatregelen maken echter nog geen onderdeel uit van de verbijzonderde interne controle.

Naast de prestatie (q-component) zijn eveneens de tarieven (p-component) ingevoerd in VP, zodat het systeem maandelijks een activiteitenoverzicht per medewerker kan opstellen waarop de uit te betalen vergoeding staat verantwoord. Indien de tarieven wijzigen worden deze ingevoerd in VP. Wij hebben geconstateerd dat momenteel geen zichtbare invoercontrole plaatsvindt.

Risico/gevolg

Het risico bestaat dat de beheersing binnen VP niet in voldoende mate kan worden vastgesteld, waardoor aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden noodzakelijk zijn.

Advies

Wij adviseren u de aanwezige beheersingsmaatregelen binnen VP te betrekken in de verbijzonderde interne controle. Daarnaast adviseren wij u om tariefswijzigingen in VP zichtbaar te documenteren en dit eveneens te toetsen middels verbijzonderde interne controle.

Actie in het kader van de jaarrekeningcontrole 2014

De uit te voeren werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole 2014 zijn:

- Het aanvullend toetsen op werking beheersingsmaatregelen voor de reeds gecontroleerde dossiers.
- Afronden IC-werkzaamheden over het tweede halfjaar.

Bevinding 9: Beheersing opbrengstenstroom Meldkamer OMS

Bijlage 1

Jaar van constatering	2012/2013	Kans op voordoen risico	Hoog
Categorie	Getrouwheid/Rechtmatigheid/ Natuurlijke advisering	Omvang risico	Hoog

Bevinding en/of constatering

Eén van de opbrengstenstromen van de VRT betreft de inning van abonnementsgelden voor de automatische doormelding naar de Meldkamer (OMS). De abonnementen hiervan worden in de meldkamer geregistreerd en door de financiële administratie gefactureerd. Periodiek wordt een aansluiting gemaakt tussen de registratie bij de Meldkamer en de verantwoorde opbrengsten in AFAS. Hierbij is het van belang dat de betrouwbaarheid en de volledigheid van de registratie bij de Meldkamer zichtbaar wordt aangetoond. Dit is vooralsnog niet het geval.

Risico/gevolg

Het risico bestaat dat de volledigheid van de opbrengsten niet kan worden vastgesteld.

Advies

Wij adviseren u nadere afspraken te maken met de Meldkamer inzake de toestandkoming en betrouwbaarheid van de registratie in het kader van OMS.

Actie in het kader van de jaarrekeningcontrole 2014

- De uit te voeren werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole 2014 zijn:
- Het vaststellen van de volledigheid c.q. betrouwbaarheid van de registratie bij de Meldkamer;
  - Het uitvoeren van een verbandscontrole, waarbij op basis van het aantal aansluitingen conform de Meldkamer en het vastgestelde tarief de verwachte opbrengsten worden bepaald. Deze verwachting dient te worden afgezet tegenover de gerealiseerde opbrengsten. Verschillen dienen deugdelijk te worden geanalyseerd en verklaard te worden.

Bevinding 10: Beheersing opbrengstenstroom Brandweeroefeningen

Bijlage 1

Jaar van constatering	2013	Kans op voordoen risico	Hoog
Categorie	Getrouwheid/Rechtmatigheid/ Natuurlijke advisering	Omvang risico	Hoog

Bevinding en/of constatering

De opbrengst in het kader van brandweeroefeningen Troned blijven ook in 2014 een belangrijke inkomstenbron voor de VRT. Voorafgaand aan een oefening dient een offerte c.q. contract te worden opgesteld. Naar aanleiding van onze aanbeveling is een "sales funnel" opgesteld waarin de uitgebrachte offertes worden geregistreerd. De volledigheid van deze registratie is echter nog niet gewaarborgd.

Tijdens de interne controle is gebleken dat nog niet voor alle oefeningen een getekende offerte aanwezig is. De offerte vormt de basis voor de uitvoering van de activiteiten en de facturatie. Vanaf juli 2014 zou actief wordt gecontroleerd in hoeverre de offertes getekend retour zijn gekomen. Wij zullen het bestaan van deze procedure bij de interne controle over het tweede halfjaar beoordelen.

Tot slot is in het proces nog niet gewaarborgd dat alle offertes c.q. invorderingsopdrachten die bij Troned worden opgesteld, ook daadwerkelijk worden gefactureerd en geadministreerd in AFAS. Daarnaast ontbreekt de noodzakelijke functiescheiding tussen opstellen/autoriseren offerte en opstellen/autoriseren van de invorderingsopdracht die ten grondslag ligt aan de facturatie.

Risico/gevaig

Het risico bestaat dat de volledigheid van de opbrengsten niet in voldoende mate kan worden vastgesteld.

Advies

Wij adviseren u de offertes doorlopend te nummeren en als zodanig te registreren in de "sales funnel", zodat de volledigheid van de "sales funnel" is gewaarborgd.

Daarnaast adviseren wij u ervoor te zorgen dat alle oefeningen worden voorzien van een getekende offerte. Tevens adviseren wij u de volledigheid van de facturatie in de procesgang te borgen.

Tot slot dient de bestaande mandatering te worden geactualiseerd, aangezien deze niet voorziet in mandaat omtrent verkopen. Wij hebben vernomen dat begin 2015 het aangepaste mandaat wordt voorgelegd aan het bestuur.

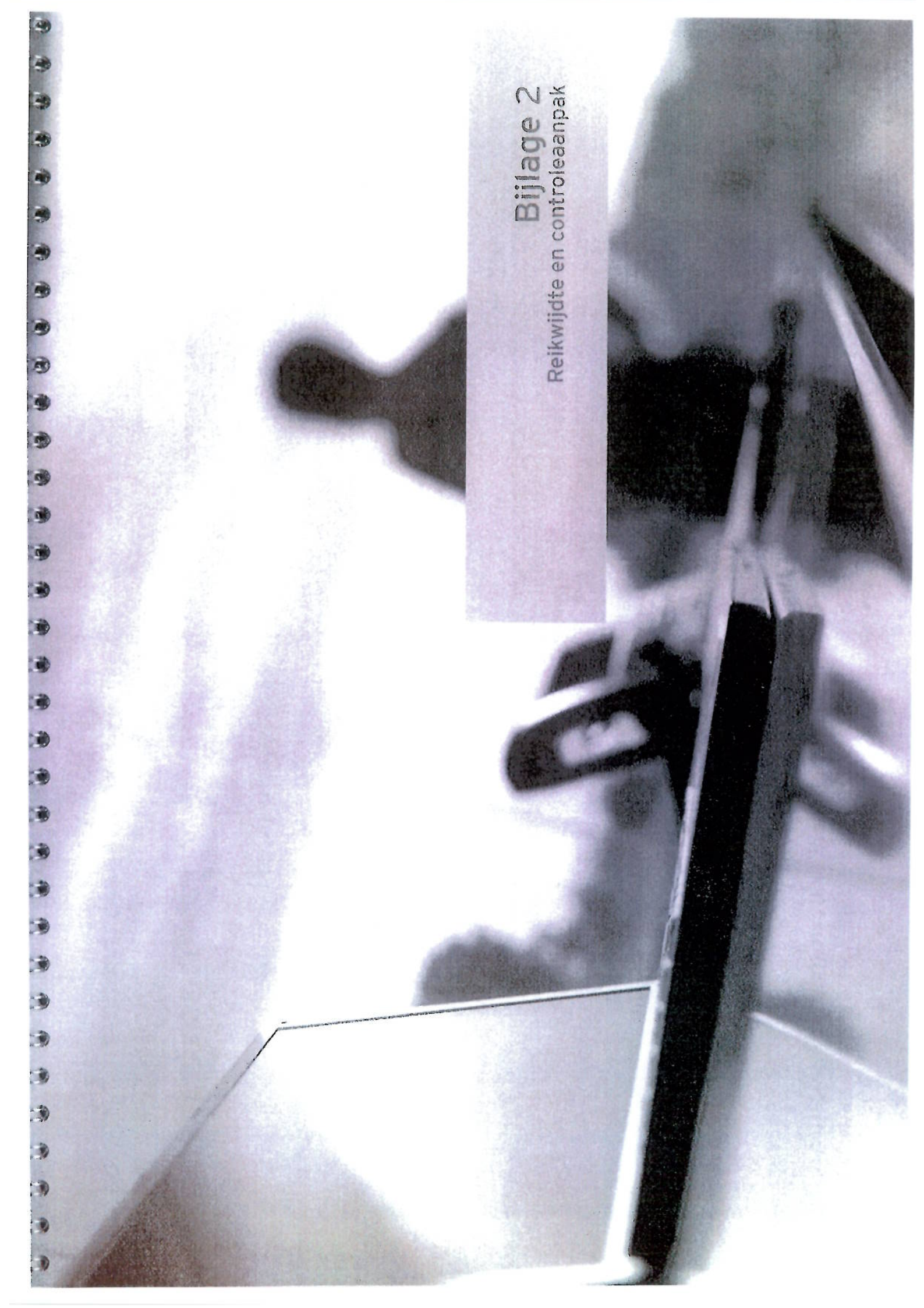
Actie in het kader van de jaarrekeningcontrole 2014

De uit te voeren werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole 2014 zijn:

- Het vaststellen van de volledigheid c.q. betrouwbaarheid van de orderregistratie ("sales funnel"), aangezien dit de grondslag vormt voor het facturatieproces.
- Het aansluiten van de "sales funnel" met de verantwoorde opbrengsten in AFAS. Verschillen - bijvoorbeeld als gevolg van annulering of wijziging activiteiten - dienen te worden verklaard;
- Uitvoeren van een cijferanalyse per jaareinde waarbij de realisatie wordt vergeleken met de begroting. Verschillen dienen te worden verklaard.

Bijlage 2

Reikwijdte en controleaanpak

Reikwijdte en controleaanpak

Bijlage 2

Reikwijdte werkzaamheden

In het kader van de door de raad aan ons verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening 2014 van de Veiligheidsregio brengen wij u hierbij verslag uit van de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen naar aanleiding van de tussentijdse controlewerkzaamheden die wij onlangs hebben uitgevoerd.

Bij de jaarrekeningcontrole maken wij mede gebruik van de administratieve organisatie en het daarvan deelsluitmakende systeem van interne controle van uw Regio. In dit verband hebben wij de opzet en bestaan van de administratieve organisatie op een aantal door ons noodzakelijk geachte punten onderzocht. Wij wijzen u erop dat onze controle niet was gericht op het vormen van een oordeel over de administratieve organisatie als zodanig. De in deze managementletter opgenomen bevindingen kunnen dan ook niet als limitatief worden beschouwd.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening 2014 van de Veiligheidsregio Twente. Ze zijn niet primair gericht op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in uw organisatie. De bevindingen in deze brief zijn daarom beperkt tot de punten die voortvloeien uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden. Indien onze werkzaamheden aanwijzingen hebben opgeleverd voor opgetreden fraudes of onregelmatigheden, dan hebben wij u daarover onmiddellijk gerapporteerd.

Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd. De Regioraad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie.

Goedkeuringstolerantie	Goedgeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	>1% < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	>3% < 10%	≥ 10%	-

Op basis van de begroting 2014 van de Veiligheidsregio Twente betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van € 500.000 en een totaal van onzekerheden van € 1.500.000 de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten.

Reikwijdte en controleaanpak

Bijlage 2

Reikwijdte werkzaamheden

Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die lager kunnen zijn dan uw rapporteringstolerantie van € 125.000. Wij passen deze voorgeschreven SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

Controleaanpak

In overeenstemming met de wet resulteert onze accountantscontrole in het afgeven van een controleverklaring zowel met betrekking tot de rechtmatigheid van het financieel beheer (worden de financiële beheershandelingen conform de van toepassing zijnde wet- en regelgeving verricht) als met betrekking tot de getrouwheid (het getrouwe beeld van de financiële positie en het saldo van de baten en lasten).

Onze controle valt globaal uiteen in een tweetal momenten. Bij de tussentijdse controle is de focus gericht op het toetsen van de door ons als significant aangemerkte processen binnen de Regio terwijl bij de eindejaarscontrole de posten in de jaarrekening centraal staan. De identificatie van de significante processen vindt plaats op basis van risicoanalyse.

Bij onze tussentijdse controle hebben wij, voor zover mogelijk, de opzet van deze processen in kaart gebracht (hoe is de administratieve organisatie en de interne controle ingericht?) en vervolgens het bestaan van deze processen vastgesteld (worden de procedures zoals beschreven ook in de praktijk gebracht?).

Om uiteindelijk te kunnen steunen op de interne controlemaatregelen zoals die in de processen zijn opgenomen, dienen wij ten slotte vast te stellen dat deze maatregelen gedurende het gehele jaar hebben gewerkt (het toetsen van de werking).

